



© Nello Petito



## It's time to stop illegal wildlife poisoning in the Balkans!

The intentional placement of poison baits is a harmful and painful method of killing animals that does not discriminate among species. It can drive protected species like vultures to extinction and kill livestock, pets and other domesticated animals. People are also not safe since exposure to poison baits can lead to serious illnesses and even death.

The most common motive behind this practice is to target domestic, feral or wild predators that may inflict damage on livestock and game species. However, poisoning, which is also an environmental crime punishable by law, is not a solution. Several safe preventive measures that help resolve human-wildlife conflicts are available, including electric fences, foxlights, fladry systems and livestock guard dogs.

The BalkanDetox LIFE project combats illegal wildlife poisoning across Albania, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Greece, the Republic of North Macedonia and Serbia by shifting the perceptions and behaviour of all relevant stakeholders, from the decision-makers to the general public and the actual users of poison baits.

Learn more at [www.balkandetoxlife.eu](http://www.balkandetoxlife.eu)



euronatur



VULTURE  
CONSERVATION  
FOUNDATION



## Vreme je da se zaustavi ilegalno trovanje divljih životinja na Balkanu!

### VREME JE DA SE ZAUŠTAZI ILEGALNO TROVANJE DIVLJIH ŽIVOTINJA NA BALKANU!



Ubijanje životinja korišćenjem otrovnih mamaca je nehumana praksa. Tom prilikom se obično koriste komadići ili životinjski leševi prožeti otrovnim supstancama, često pesticidima ili drugim toksičnim supstancama kao što su cijanid i strihnin.

Trovanje divljih životinja, iako nelegalno, danas je rasprostranjeno na Balkanu i Evropi. Žrtve su uglavnom životinje koje se smatraju štetočinama, nepoželjnim predatorima koji mogu našteti ljudskim aktivnostima, posebno gazdovanju lovnim vrstama, uzgoju stoke i poljoprivrednim radovima. Međutim, tako se ne mogu rešiti sukobi između ljudi i divljih životinja. Ilegalno trovanje divljih životinja je neselektivna i opasna praksa ubijanja životinja, koja stvara više problema nego što ih „rešava“.

### NEZAKONITO TROVANJE DIVLJIH ŽIVOTINJA NAS SVE MOŽE UGROZITI

#### ZAŠTIĆENE VRSTE DOVEDENE SU DO IZUMIRANJA

Danas, ilegalno trovanje divljih životinja predstavlja jedno od najbitnijih pitanja očuvanja prirode. Procjenjuje se da je u poslednjih 20 godina, na Balkanu, od posledica trovanja umrlo više od 2.300 lesinara. To je dovelo do lokalnog i regionalnog izumiranja bradavča i crnog lesinara, kao i dalje opadanje populacija i sprečavanje povratka mnogih ugroženih vrsta.

#### DOMAĆE ŽIVOTINJE I KUĆNI LJUBIMCI ČESTO UMIRU

Prilikom trovanja ne postoji selektivno trovanje među vrstama. Čak i ako nije glavna meta, druge životinje poput stoke, pasa čuvara, kućnih ljubimaca i lovackih pasa mogu se ozbiljno razboli ili umrijeti kada nađu na otrovne mame.

#### JAVNO ZDRAVLJE DOVEDENO JE U OPASNOST

Ako otrovne supstance dođu u kontakt sa kožom ili se udahnu, ljudi mogu imati ozbiljne zdravstvene probleme, u najgorem slučaju sa smrtnim ishodom. Ljudi koji koriste otrovne mame nisu imuni na njihove štetne efekte i njihovo korišćenjem nemerno dovode u opasnost svoje zdravlje i zdravlje drugih građana, uključujući i njihove rođake, prijatelje i lokalne zajednice. Otvorne supstance mogu ući u ljudski lanac ishrane, od poljoprivrednih usva koje jedu, do vode koju piju, što se može negativno odraziti na njihovo zdravlje.

#### ZLOČINI PREMA DIVLJIM VRSTAMA I ŽIVOTNOJ SREDINI SU KAŽNIVI PO ZAKONU

Postavljanje otrovnih mame je zločin za osudu, koji se na Balkanu kažnjava po zakonu. U zavisnosti od zločina i slučaja, počinioци mogu dobiti velike novčane, pa čak i zatvorske kazne.

Kazne u Srbiji mogu biti, novčana kazna od 10.000 dinara do 1.000.000 dinara i kazna zatvora od 30 dana do 8 godina.

### PREVENTIVNE MERE I BEZBEDNE ALTERNATIVE OTROVNIM MAMCIMA

U većini slučajeva, ljudi koji pribegavaju trovanju divljih životinja suočavaju se sa stvarnim problemima, često nesvesni njegovih štetnih posledica i činjenice da je to nezakonito. Od velikog je značaja podizanje svesti o ovim pitanjima i pružanje rešenja.

Postoji nekoliko preventivnih mera i bezbednih alternativa otrovnim mamicama. Ovim merama može se smanjiti šteta koju druge životinje nanose domaćim životinjama i divljači, i sprečiti potencijalni sukobi između ljudi i divljih životinja, posebno predatora.



#### ELEKTRIČNE OGRADE

Jedna od najefikasnijih mera su električne ograde, kojima se ogradiju stada stoke ili poljoprivredna polja i koje sprečavaju ulazak životinja koje mogu naneti štetu.



#### NOĆNA KONTROLA PREDATORA

Noćna kontrola predatora je patentirani uređaj posebno dizajniran za odvraćanje predatora tokom noći, tako što svetli u boji, menjujući nasumično ritam i smer, kako bi se stvorio utisak prisustva čoveka.



#### ZASTAVICE KAO ZAŠTITA

Ovaj sistem sastoji se od crvenih zastavica koje vise na kanapima kojima su oklopiva stada ili torovi, kako bi odvratili vukove od ulaska u odabranu području.



#### PAS ČUVAR

Tradicionalna i najčešća preventivna mera su psi čuvari, jedna od najprirodnijih i najhumanitarnijih metoda koja će verovatno koristiti za sprečavanje napada medveda i vukova na stoku.

### Borba protiv ilegalnog trovanja divljih životinja kroz projekat BalkanDetox LIFE

BalkanDetox LIFE projekat ima za cilj borbu protiv ilegalnog trovanja divljih životinja širom Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Crne Gore, Republike Severne Makedonije i Srbije menjanjem percepcije i ponašanja svih relevantnih aktera, od donosioca odluka i šire javnosti do korisnika otrovnih mame.

Prijavite slučaj trovanja

Čutanjem se postaje sačesnik. Pomozite nam u borbi protiv ilegalnog trovanja divljih životinja na Balkanu.

Da li ste čuli ili naučili na otrovne mame ili slučajevi trovanja na selu?

Ne dirajte i ne prilazite otrovnim mamicama ili otrovanim životinjama, jer možete dovesti svoje zdravlje i potencijalnu krivičnu istragu u opasnost.

Odmah obavestite lokalne vlasti da pomognu u spasavanju životinja i odgovorne privedu pravdi.

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije

Beograd: +381 11 400 25 61  
Novi Sad: +381 21 304 49 25

#### Neke od glavnih projektnih aktivnosti su:

- Formiranje Nacionalnih radnih grupa za borbu protiv trovanja u odabranim zemljama
- Razvoj i usvajanje operativnih protokola za procesuiranje incidenta trovanja
- Usvajanje postojećih strategija protiv trovanja u odabranim zemljama
- Uspostavljanje nacionalnih baza podataka koje sadrže sve incidente trovanja divljih životinja, radi praćenja situacije
- Ispitivanje porekla legalnih i ilegalnih toksičnih supstanci koje se koriste za otrovne mame
- Korišćenje GPS praćenja, za bolje otkrivanje i prevenciju potencijalnih incidenta trovanja
- Jačanje institucionalnih kapaciteta i efikasnosti tužilaštva, kroz posebnu obuku Wildlife Crime Academy, za relevantne učesnike
- Sprovodenje akcija podizanja svesti opšte javnosti i važnih zainteresovanih strana

Krajnji ciljevi ovih akcija su: izgradnja kapaciteta za bolje rešavanje incidenta trovanja, podizanje svesti o ozbiljnosti ove prakse, unapređenje saradnje kako bi se podstakla razmjena znanja među relevantnim stranama, smanjenje broja slučajeva trovanja kako bi se zaštiti divlje životinje, priroda i javno zdravlje.

Saznajte više o projektu i uključite se

Pozelite sajt kako biste bili u toku:  
[www.balkandetoxlife.eu](http://www.balkandetoxlife.eu)  
Projekat na Fejsbuku i Instagramu:

@BalkanDetoxLIFE

Prijavite se na mejling listu:  
Ako imate pitanje, pošte koordinatoru projekta  
[aleks.vukovic@pticsrbije.rs](mailto:aleks.vukovic@pticsrbije.rs)

BalkanDetox LIFE projekat dobio je sredstva od LIFE programa Evropske unije pod brojem ugovora LIFE19 NL/00106.